

Besluit   **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool PXL**

Samenvattende bevindingen en overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

datum
4 februari 2015
onderwerp
Accreditatiebesluit
(003348)

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

bijlagen

4 De opleiding streeft naar het vormen van een onderwijzer die:

- kinderen centraal stelt en meewerkt aan hun evolutie tot wereldburgers
- aangepaste en actuele leerroutes voor kinderen uittekent
- op een zorgzame manier leer- en ontwikkelingsprocessen begeleidt
- vakbekwaam en vernieuwend leerinhouden vertaalt
- creatief en kritisch nieuwe leerinhouden, leermiddelen en werkvormen aanwendt
- vanuit een pluralistisch denkkader open staat voor wederzijdse verrijking met oog voor de diversiteit van de maatschappelijke en onderwijscontext
- over de nodige sociale en communicatieve vaardigheden beschikt in de klas en ook daarbuiten.

De opleiding heeft geopteerd om bij de vertaalslag van de domeinspecifieke leerresultaten naar opleidingsspecifieke leerresultaten vast te houden aan de basiscompetenties zoals vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse Regering. De commissie stelt vast dat ze aansluiten bij decretale eisen van het beroepenveld en het vakgebied en wil de opleiding stimuleren om het opstellen van een eigen opleidingsspecifiek leerresultatenkader aan te grijpen om de sterktes van de opleiding (ICT-, taal- en onderzoeksvaardigheden) verder te expliciteren en dit op een voldoende ambitieus niveau.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als goed (regulier traject) en voldoende (avondtraject).

De opleiding omvat 180 studiepunten. Het opleidingsprogramma bestaat uit driemaal 60 studiepunten. In de eerste fase wordt gefocust op de groei van de studenten in de klas: de kennis, vaardigheden en attitudes van een jonge onderwijzer. In de tweede en derde fase verschuift de klemtoon van een leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen en inhoudelijke expert, naar een leraar die zowel autonoom als in team, en met een ruime mate van initiatief kan handelen in complexe situaties. Deze opbouw vertaalt zich in drie leerlijnen: de algemene competenties (jezelf), de inhoudelijke component (je meesterschap) en centraal de pedagogische en vakdidactische competenties (je leraarschap). Het

Pagina 2 van 10 curriculum is uitgewerkt in goed op elkaar afgestemde modules. Naast de intense samenwerking tussen docenten, waaronder team-teaching met vakdocenten en pedagogen, komt dit ook naar voor in de just-in-time planning van de lessen, zodat een optimale samenhang wordt gerealiseerd. De kleinschaligheid van de opleiding en de specifieke onderwijsorganisatie maken dat hoorcolleges als werkvorm slechts in één derde van de gevallen wordt gebruikt. De kleine groepen maken het mogelijk om interactieve werkvormen te stimuleren en de zelfstandigheid van studenten aan te spreken.

De opleiding voorziet praktijkervaring in zowel de eerste, tweede als derde opleidingsfase. De stage in de eerste fase omvat zowel observatiedagen, zeven snipperdagen actieve stage en een volledige week stage. In de tweede fase wordt naast een stage in de eerste en derde graad ook een themaweek voorzien in de tweede graad. De opleiding kent in de derde fase in het totaal twaalf weken stage, verdeeld in drie blokken. In deze twaalf weken moeten studenten praktijkervaring opdoen in alle graden alsook twee weken in het buitengewoon onderwijs en twee dagen in de derde kleuterklas. De stageplaatsen bevinden zich nagenoeg allemaal in Limburg en behoren veelal tot het GO! of het stedelijk en gemeentelijk onderwijs. De samenwerking verloopt met het gewone basisonderwijs, maar ook met methodescholen en buitengewoon onderwijs en basisscholen in Wallonië (immersieonderwijs). Tijdens stages voorziet de opleiding omvangrijke stagebegeleiding. Mentoren merken dat door deze intensieve begeleiding stagebegeleiders hun studenten goed kennen. De vele contacten met de stagebegeleiders tijdens de stage zijn een duidelijke meerwaarde voor zowel studenten als mentoren en verhogen zichtbaar het leerrendement van de stage in het bijzonder voor zwakkere studenten.

Op het vlak van internationalisering biedt de opleiding de mogelijkheid om in het buitenland stage te doen. De buitenlandse stages kaderen vaak in langdurige projecten zodat de kwaliteit van de begeleiding gegarandeerd kan worden. De opleiding investeert ook in internationalisering@home met o.a. een e-twinningproject en studiebezoek aan een immersieschool in Wallonië.

In januari 2011 startte de opleiding met een traject in avondonderwijs. Het aantal lessen is beperkt tot gemiddeld zes uur verspreid over twee avonden. Daarnaast zijn de docenten bereikbaar via e-mail. Afhankelijk van hun vooropleiding krijgen studenten vrijstellingen of volgen zij een verkort traject. De studenten gaven aan dat de begeleiding door de docenten ruim voldoet aan de verwachtingen. Er is een grote drop-out bij werkstudenten omwille van de onderschatte werklast door studenten, ondanks de heldere en eerlijke communicatie hierover door de opleiding. Vele inspanningen omtrent instroom- en studentenbegeleiding zijn echter niet geïmplementeerd in het avondtraject. Uiteraard heeft deze doelgroep andere noden, maar er zijn zeker instrumenten en initiatieven die het doorstroomrendement binnen het avondonderwijs zouden kunnen verhogen. Het is dan ook aan te bevelen dat de opleiding gerichte acties opzet zowel op het vlak van studiekeuzebegeleiding, instroombeleid als studiebegeleiding zodat het doorstroomrendement verbeterd kan worden.

De opleiding wenst uitdrukkelijk niet enkel te richten op het 'afrekenen' van studenten maar evaluatie ook te zien als instrument bij het structureren en monitoren van het leerproces van studenten. De opleiding wenst in te zetten op diagnostische toetsing bij aanvang van de opleiding. Deze toetsen zijn er in de eerste plaats op gericht om de studenten een beeld te geven van het eigen startniveau en om ze een aangepast leertraject te kunnen aanbieden. Summatieve toetsing wordt ingezet om al dan niet een credit toe te kennen voor een

Pagina 3 van 10 afgebakend deel van de opleiding. De opleiding wenst ook expliciet in te zetten op formatieve toetsing via o.a. het didactisch portfolio en diverse opdrachten. Continue evaluatie is voor de opleiding belangrijk om snel tekorten op te sporen en feedback te geven.

Studenten zijn ruim tevreden over de transparantie, validiteit en betrouwbaarheid van de (schriftelijke) examens. De docenten halen aan dat de geïntegreerde summatieve evaluatie zowel om inhoudelijke als om praktische redenen zelden plaatsvindt. In team evalueren zou leiden tot een sterke concentratie van de leerstof op beperkte tijd. Studenten menen dat de grote hoeveelheid leerstof niet de belangrijkste oorzaak is van het niet behalen van een credit, maar eerder de strenge beoordelingscriteria. Zo moeten studenten voor alle deelevaluaties samen een voldoende halen, vooraleer ze een credit krijgen voor de volledige module. Geïntegreerde evaluatie realiseren is echter een belangrijke stap om de evaluaties verder af te stemmen op de leeromgeving en zo tot een gedegen toetsbeleid te komen.

Er is veel aandacht voor feedback, reflectie en begeleiding, o.a. via de leergroepen waar studenten in kleine groep worden begeleid. Ook via het taalgroeidossier en de stageportfolio's wordt er op systematische wijze feedback gegeven. Veel van de formatieve toetsing krijgt ook een officiële neerslag en kan bijgevolg ingezet worden in het leerproces van studenten.

De opleiding werkte een gedetailleerd stage-assessmentformulier uit. Met behulp van de stage-assessmentformulieren verduidelijkt de opleiding aan welke criteria de student moet voldoen per opleidingsjaar. Uit de gesprekken met studenten en werkveld blijkt duidelijk dat de stagebeoordelingen aan de hand van de formulieren als transparant en betrouwbaar worden ervaren.

De opleiding kiest ervoor om de combinatie van het stageportfolio en de onderzoeksoopdracht samen te beschouwen als het afstudeerwerk van de opleiding. De resultaten van de onderzoeksoopdrachten zijn van voldoende niveau. Het snel uitwerken van een gedegen beoordelingsformulier met bijhorende beoordelingscriteria en beslisregels is belangrijk om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de beoordeling van de afstudeerwerken in de toekomst te versterken.

De opleiding kan rekenen op een excellente infrastructuur. Naast een excellent uitgeruste infrastructuur voor dans en beweging, zijn er ook ruime en bijzonder goed uitgeruste vaklokalen voor wereldoriëntatie, muzische vorming en beeld. Alle lokalen hebben een bijzonder rijke collectie aan modern en innovatief vakdidactisch materiaal. Wat betreft wereldoriëntatie en muzische vorming, krijgen studenten – maar ook het werkveld – de mogelijkheid om het materiaal voor korte tijd te lenen om in te zetten in de eigen klaspraktijk al dan niet tijdens de stage. Dit is een bijzonder waardevolle manier van samenwerking met het werkveld alsook een ideaal middel om de stageplaatsen aansluiting te doen maken met de leermiddelen, leeromgevingen en innovaties waarmee de studenten later op stage en in het werkveld komen. Alle klaslokalen zijn uitgerust met digitale borden, naast het klassieke krijtbord. Het gebruik van deze borden staat nog in de kinderschoenen. Er wordt een actief beleid gevoerd om hier aan tegemoet te komen, zodat ICT echt integraal deel uit gaat maken van de leeromgeving. Ook de bibliotheek is voorzien van een grote collectie (vak) didactische boeken, handleidingen en tijdschriften.

Pagina 4 van 10 Omwille van de kleine instroom voert de opleiding een actief rekruteringsbeleid en probeert zoveel mogelijk aanwezig te zijn op studiekeuze-initiatieven in de ruime omgeving. De opleiding kampt echter met het vooroordeel dat de arbeidskansen met een diploma van een niet-katholieke hogeschool beperkter zouden zijn, wat ontkracht wordt door de tewerkstellingscijfers. Studenten zijn tevreden over de instaptoetsen en aanvangsbegeleiding en slagen er in om al dan niet met persoonlijke begeleiding toch het beoogde niveau te behalen. Het opleidingsteam geeft in bepaalde gevallen ook op eigen initiatief het advies om de opleiding deeltijds op te nemen of zelfs te heroriënteren. Er is wel ruimte om de instaptoetsen nog meer te integreren in de modules van de eerste fase van de opleiding.

De opleiding investeert ook in leergroepbegeleiding, waarbij studenten in een kleine groep begeleid worden. In de eerste fase worden deze voornamelijk gebruikt voor het aanleren van een studiemethode, alsook voor groepsbinding en het uitwisselen van ervaringen. Verder in de opleiding spelen de leergroepen een belangrijke rol bij stages. De leergroepbegeleiders kunnen ook ondersteuning vragen van de studie- en studietrajectbegeleiders van de PXL voor bijkomende ondersteuning.

De opleiding wordt geconfronteerd met zwakkere doorstroomcijfers dan gemiddeld in Vlaanderen. Ze wijt dit grotendeels aan de zwakkere instroom. De opleiding investeert veel in tussentijdse feedback. Afhankelijk van de situatie wordt er een traject aangeboden aan studenten dat kan leiden tot een bindend advies om niet te starten met een actieve stage. De opleiding moedigt deze studenten aan om de vrijgekomen leertijd te besteden aan de versterking van hun algemene competenties. De dropout schrijft de opleiding toe aan het negeren van deze adviezen, waardoor studenten alsnog in de problemen komen.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau als voldoende.

De commissie adviseert om werk te maken van een meer geïntegreerd toetsbeleid in lijn met de opleidingsvisie van modularisering.

De afgestudeerden zijn gegeerd door het werkveld. Uit bevestigingen blijkt dat alle afgestudeerden binnen de drie maanden werk hadden gevonden, waarvan 90% als leraar in een lagere school. Afgestudeerden zijn goed voorbereid op zowel het lesgeven als op het functioneren als leraar binnen een team en een school. Afgestudeerden nemen een proactieve houding aan en durven creatief aan de slag te gaan in de lespraktijk met voldoende oog voor differentiatie.

De persoonlijke aanpak en de uitgebreide begeleiding hebben niet tot gevolg dat het diplomarendement aansluit bij het gemiddelde in Vlaanderen. Dit is grotendeels het gevolg van de zwakke instroom, in combinatie met een intensief opleidingsprogramma. De opleiding kiest terecht voor kwaliteit boven kwantiteit.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

betreffende de accreditatie van de Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool PXL.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Hogeschool PXL. De opleiding wordt aangeboden te Hasselt zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt vanaf 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2023.

Den Haag, 4 februari 2015

De NVAO
Voor deze:

Ann Demeulemeester
(vicevoorzitter)

A.H. Flierman
Voorzitter

---

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Van deze gelegenheid heeft de instelling geen gebruik gemaakt.

Pagina 7 van 10 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel	Oordeel / avondtraject
1. Beoogd eindniveau	Voldoende	Voldoende
2. Onderwijsproces	Goed	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende	Voldoende

Naam instelling	Hogeschool PXL
Adres instelling	Elfde-Liniestraat 24 B-3500 HASSELT België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	associatie Universiteit-Hogescholen Limburg (AUHL)
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Onderwijzer(es)
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– geen – avondtraject
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Hasselt
Studieomvang (in studiepunten)	180
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academiejaar(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2014-15
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	Education

---

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs begeleidt autonoom en in het Standaardnederlands leerlingen bij hun leer- en ontwikkelingsproces. Vertrekkende vanuit de beginsituatie van de klasgroep en de individuele leerling en de eindtermen en leerplannen formuleert hij concrete doelstellingen en selecteert hij de passende leerinhouden, leermiddelen, werk- en groepeeringsvormen. Hij kiest geschikte differentiatie-, evaluatie- en remediëringmethodes.
2. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert een positief leer- en leefklimaat in de klas en op school waarin leerlingen zich kunnen ontplooiën en worden voorbereid op maatschappelijke participatie. Hij bevordert emancipatie en speelt gericht in op de diversiteit binnen de leerlingengroep.
3. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs beheerst de leerstof voor Nederlands, Frans, wiskunde, wereldoriëntatie, lichamelijke opvoeding, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende thema's leren leren, sociale vaardigheden en ICT en vertaalt deze op een kritische manier in leerinhouden- en activiteiten. Hij volgt recente ontwikkelingen op.
4. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs creëert in een complexe context een veilige, stimulerende en werkbare leeromgeving. Hij gaat correct om met administratieve taken en gaat gestructureerd te werk bij time- en klasmanagement.
5. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs stuurt zijn functioneren bij en innoveert aan de hand van een systematische en kritische reflectie op de eigen professionele praktijk vanuit relevante theoretische denkkaders en inzichten uit onderwijsonderzoek.
6. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs benadert ouders/verzorgers als volwaardig partner in het klas- en schoolgebeuren en neemt initiatieven om hen hierbij te betrekken. Hij communiceert doelgroepgericht en in een passend register.
7. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs werkt zowel autonoom als teamgericht. Hij neemt in het schoolteam mee de verantwoordelijkheid op voor de realisatie van de gekozen visie en aanpak.
8. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs legt contacten en werkt samen met aanbieders van onderwijsbetrokken initiatieven en andere externe partners.
9. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs neemt deel aan het debat over onderwijskundige thema's en de rol van de leraar in de samenleving, ook in internationaal perspectief.
10. De Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs informeert zich over en denkt kritisch en met een open geest na over actuele thema's en maatschappelijke ontwikkelingen.

Voorzitter:

- Jeannette Geldens, lector Kempelonderzoekscentrum Hogeschool De Kempel;

Leden:

- Pieter Vissers, HR-projectleider lerarentekort bij de Stand Antwerpen en loopbaanbegeleider bij Werk met Zin;
- Ann Schelfhout, onderwijsinspecteur;
- Anges (Marijke) Kuijten, (onderwijsdeskundige) gewezen docent Nederlands aan de Hogeschool Domstad Utrecht;
- Laurie Meeuws, (student-lid) student Langer onderwijs, Hogeschool Gent.

De commissie werd ondersteund door Wouter Teerlinck, secretaris.